

Katowice, 10 lutego 2022 r.
Znak sprawy: RR-ZRFE.0003.2.2022
Znak pisma: RR-ZRFE.KW-00006/22

Szanowne Panie
Ewa Żak, Agnieszka Biegun
Radne Województwa Śląskiego

Dot. interpelacji nr INT.6.0003-0377/22

Odnosząc się do interpelacji z 28 stycznia br. w sprawie projektowanego podziału alokacji dla subregionu południowego, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 (FESL), przede wszystkim bardzo dziękuję za wyrażoną troskę o rozwój subregionu południowego, który stanowi bardzo ważny obszar województwa śląskiego. Starając się przybliżyć ideę programowania środków na zintegrowane podejście do inwestycji terytorialnych, przekazuję poniższe informacje.

Województwo śląskie od 2000 r. konsekwentnie opiera swoją politykę rozwojową na 4 obszarach funkcjonalnych, które zgodnie z aktualną strategią rozwoju województwa „Śląskie 2030”, stanowią miejskie obszary funkcjonalne. Celem takiego podejścia jest wzmacnianie powiązań gospodarczych i społecznych oraz wykorzystanie endogenicznych potencjałów rozwojowych subregionów. Projekt FESL zakłada kontynuację dotychczasowej polityki rozwoju z wykorzystaniem potencjału subregionalnego więc dla realizacji tego założenia zarząd województwa dokonał podziału alokacji dla ZIT, według czytelnych reguł i z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju całego województwa.

Należy jednak zaznaczyć, że zasadniczy czynnik, który wpływa na ogólną kwotę przewidzianą do podziału dla ZIT, to niższa alokacja podstawowa programu FESL 2021-2027 w stosunku do poprzedniej perspektywy 2014-2020, gdzie równała się kwocie 3,5 mld euro. Obecna alokacja w ramach środków z polityki spójności wynosi 2,8 mld euro i została wyliczona według algorytmu zastosowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej i wskazana w Umowie Partnerstwa. Niższa alokacja podstawowa dla programu w sposób bezpośredni przekłada się na wyliczenie podstawowej alokacji ZIT. Zarząd województwa zdecydował jednak, aby zrównoważony model rozwoju w naszym województwie uwzględniał nie tylko podział obowiązkowej alokacji podstawowej ZIT, ale także podział środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, dla których taki obowiązek co do zasady nie ma zastosowania. Takie podejście zagwarantowało podniesienie łącznej kwoty w województwie przewidzianej do podziału dla ścieżki ZIT.

Metodologia podziału kwot jakie w projekcie FESL są przeznaczone na realizację inwestycji ZIT nie była przedmiotem szeroko prowadzonych uzgodnień, ponieważ w dużej mierze wynika z mechanizmów wskazanych jako obligatoryjne lub głęboko ugruntowane w przyjętych dotąd praktykach. Jednak to nie oznacza, że zarząd województwa nie prowadzi dialogu z subregionami.

Poniżej przedstawiam założenia przyjęte do wyliczenia obecnie prezentowanych alokacji ZIT.

- I. Alokacja podstawowa ZIT (tj. kwota 370 494 063,00 €), jak to już było stosowane w poprzednich perspektywach finansowych, została wyliczona wg. założeń metody berlińskiej, którą stosuje również Komisja Europejska. Metoda opiera się na dwóch wskaźnikach:
prosperity gap – liczba ludności skorygowana o lukę w wysokości PKB per capita względem średniej unijnej;
różnica pomiędzy faktyczną a teoretyczną liczbą bezrobotnych w każdym subregionie.
- II. Do alokacji podstawowej ZIT został zastosowany dodatkowo tzw. mechanizm wyrównujący (kwota 15 145 213,05 €), który uwzględnia różnicę pomiędzy faktyczną a teoretyczną liczbą bezrobotnych w każdym subregionie.
- III. Natomiast do wyliczenia alokacji FST dla ZIT (kwota 351 220 000,00 €) zarząd województwa przyjął poniższe kryteria:
 - zatrudnienie w górnictwie węgla kamiennego na podstawie PIT (NUTS-3);
 - zatrudnienie w przemyśle (sekcje B-F) (NUTS3) – udział w ogóle pracujących;
 - udział terenów przemysłowych i pogórnich w ogóle powierzchni – dane GIG;
 - stopa bezrobocia.
- IV. Ponadto, przy wyliczeniu ostatecznych alokacji dla ZIT uwzględnione zostały kwoty wynikające z Kontraktu Programowego tj. 78 mln € dla subregionu północnego, który jest wyłączony ze wsparcia FST, a także kwoty na wsparcie krajowych Obszarów Strategicznej Interwencji tj.:
 - po 3 mln euro dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją;
 - po 5 mln euro dla miast średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

W subregionie południowym występują dwa obszary zagrożone trwałą marginalizacją tj. Rajcza i Ujsoły.

Powyższe kryteria określiły łączną alokację ZIT dla subregionu południowego na poziomie 100 099,00 €.

Jak już wcześniej wskazano w piśmie, alokacje wyliczone na etapie prac projektowych nad FESL są nadal przedmiotem dialogu zarządu województwa z subregionami. Termin przekazania projektu programu do KE mija w połowie marca br. i wynika z kalendarza obligatoryjnej sekwencji zdarzeń uruchomionych w grudniu przekazaniem do KE Umowy Partnerstwa. Region ma od tej daty trzy miesiące na przekazanie swojego projektu programu. Jeśli jednak do tego czasu nie zostaną wypracowane ostateczne uzgodnienia z subregionami to nie oznacza to, że proces jest zamknięty ponieważ określone zmiany można jeszcze wprowadzić do programu w toku oficjalnych negocjacji z KE.

Pragnę jednak w tym miejscu podkreślić raz jeszcze, że podział środków na ZIT musi opierać się na obiektywnych i czytelnych zasadach. Natomiast subregion południowy jako nieodłączna część całego województwa - poza wyodrębnioną kwotą przeznaczoną do wdrażania inwestycji terytorialnych – ma prawo na równych ze wszystkimi zasadach, korzystać z pozostałej alokacji FESL, która stanowi największą kwotę wśród regionalnych programów w Polsce i w UE.